

POLITIK RAZGOVORI

»Pucelj že zopet papeža špila«, je šaljivo načel razgovor gospodar.

»Kako pa? Ali je zopet poslal kako pismo krščanskemu ljudstvu?«

»Topot pa samo slovenskim duhovnikom. Njegovega pisma sicer slovenski duhovniki ne bodo brali, ker njegovega časopisa ne berejo, pa drugi ljudje, ki bodo brali, bodo mislili, da je res že vsa slovenska duhovščina šla med radičevce.«

»No, tega se pa ti ni bati«, se je nasmehnil župan. »Saj je bil Radič eden tistih, ki je najgrše blatil in psoval slovenskega duhovnika, saj je bil Radič tisti, ki je z obema rokama pomagal vsak udarec proti slovenskemu duhovniku okrepiti in to v vsakem oziru. Ves Puceljev trud bo zastonj, njegove komande, kateri bi naj se naenkrat pokoravali tudi duhovniki, ne bo nihče poslušal!«

»Prav praviš«, je dejal gospodar, »in zdaj tudi za to ne gre! Namen, ki ga imajo radičevci, je viden: začeli so z novim poizkusom, da ločijo duhovnika in kmeta. Pri nas na Slovenskem je v tem oziru skoroda povsod in prav bi bilo, če bi bilo povsod, lepo prijateljsko, skoroda družinsko življenje v župnijah. Zdi se mi, da je to tudi edino pravilno in v duhu naše vere. Farani ene fare smo kakor ena družina. Imamo domačo cerkev — vsem skupen dom, imamo pri cerkvi duhovnika, vsem skupnega duhovnega očeta, namestnika našega nebeškega Očeta. Najsrečnejša je fara, kjer ljudstvo z duhovnikom in duhovnik z ljudstvom živijo v taki družinski sreči. In to je ravno, kar naše nasprotnike tako jezi. Ta temelj lepega in mirnega verskega življenja jih najbolj teži in njega hočejo omajati. Zdaj se Pucelj tako divje zaletava vanj. Dokazuje, da slovenski duhovnik ne dela za ljudstvo, ker ne gre z radičevci. Dokazuje, da je hrvaška duhovščina z radičevci in da je z ljudstvom. To dokazovanje pa se mu ne posreči. Mirno trdim, da bi slovenska duhovščina tedaj šla res od slovenskega naroda, če bi v tem težkem položaju le ob stran stopila, kaj šele, če bi Pucelja ubogala. Drug dokaz pa Pucelja samega po ustih udari. Če on hvali hrvaško duhovščino, da je z narodom v radičevski stranki, kjer je večina Hrvatov, potem bi moral temu dosledno hvaliti slovensko duhovščino, ki je vsa v SLS, v kateri je večina Slovencev.

»Pa so res Hrvatje, posebno še hrvaški duhovniki, zoper dr. Korošca«, je vprašal župan.

»Niso. Posamezne izjave, ki jih pri občujejo liberalni listi, so vse potvorjene. Celo zagrebški nadškof, katerega je sam Pribičević hotel zaplesti v to, je označil pisanje o nezaupanju napram g. dr. Korošču kot neresnično. Zdaj, ko se Radičevcem ni posrečilo napraviti med duhovščino nerazpoloženja proti g. dr. Korošču, pa

pišejo, da je sam papež poslal pismo duhovnikom, da morajo odobravati politiko dr. Korošca. Seveda je tudi to pismo izmišljeno. Da vsi slovenski in večina hrvaških duhovnikov odobrava politiko dr. Korošca, ni bilo treba nobenega papeževga pisma — je zadostovala zdrava pamet.«

»Morda pa hočejo s tem duhovnika zopet izriniti s političnega polja«, je dejal župan, ki je danes posebno posegal v razgovor.

»To, tovariši, je njihov konečni namen. Kako pa mora liberalce in brezverce jeziti, če pomislijo: Jugoslavijo vodi katoliški duhovnik dr. Korošec. Avstrijo vodi katoliški duhovnik prelat dr. Seipl, češko državo dejansko vodi voditelj češke ljudske stranke — duhovnik. Tam, kjer pošten narod spozna, da je poštenje podlaga državnemu redu, tam zaupa vodstvo države katoliškemu duhovniku. Katoličani so pa ravno tedaj, ako je njihov mož na najbolj odgovornem mestu v državi, dolžni, da strnejo svoje vrste še bolj, da so složni, odločni in močni posebno naši duhovniki.«

»Malo bolje bi pa država lahko le plačala duhovnike«, je pristavil pismoša, ki ve, da prinese drugim drž. nastavljenecem v kraju po nekaj tisočev na mesec, duhovniku pa komaj par stotakov.

»Imaš prav«, je odvrnil gospodar. »Vemo, da to vprašanje še ni rešeno v naši državi, to pa posebno zaradi raznolikosti v veri in v različnih načinih vzdrževanja duhovnikov. Prepričan pa sem, da lahko mirno rečem: slovenski narod tako spoštuje in ljubi svojo duhovščino, da bode v slučaju, da tega vprašanja ne reši država zaradi obstoječih težkoč, rešil narod sam, kjer sam odločuje. Če tudi slovenski duhovnik mora imeti to stvar urejeno, vendar je res, da je pri njem ljubezen do naroda in delo za narod prvo!«

Nato se je razvil razgovor o domači cerkvi, ki je potrebna popravila.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Zarjavelo orožje je potegnil Pribičević iz svojih opominov, ko je še le sedaj začel pisariti in govoriti o oni usodni noči 7. julija. Ta dan so bili na dvoru zastopniki strank. Ker so Hrvatje, oziroma v njihovem imenu predvsem Predavec, izjavili, da pretrgajo vse vezi s Srbijo, so zastopniki Srbije vprašali, če se to resno misli. Ako bi se to resno mislilo, potem bi bilo treba s Hrvati na drug način govoriti. Sedaj po dveh mesecih pa pride Pribičević s trditvijo na dan, da je Srbija hotela odrezati Hrvaško od države. Davidovič je pravilno odgovoril Pribičeviću, da velja njemu pregovor: Reci drugemu tat, da ti on ne reče! Pribičević sedaj drugim očita veleizdajo, ko je sam — veleizdajalec države, ker dela zoper obstoj države. Ako sedaj postaja zopet tre-

zen, je dobro, iztrezne naj še Hrvatje, da bodo na pravih tleh in v pravih mejah zahtevali svoje narodne pravice. Ta očitek pa, ki ga je sedaj Pribičević vrgel proti vladi, kaže, da je Pribičeviću zmanjkalo orožja in da je segel po — dva meseca starih razgovorih! Zarjavelo orožje!

Dr. Maček vstraja pri zahtevi popolne ločitve Hrvaške iz sedanje države, ako ne pride do sporazuma! Tako je izjavil preteklo soboto. Pribičević bo zopet rekel: »Kar Maček govori, mene ne tiče! In vendar govori Maček v imenu radičevcev in tudi kot predsednik zveze radičevcev in demokratov. Nerodno je to, da očitek, ki ga je Pribičević hotel vporabiti proti sedanji vladi, pade na — Mačka. Vse to prerokanje pa so besede, ki malo ali nič ne pomenijo, ker narod v državi hoče mir in delo in mu ni za — igračkanje z državo.

Kako je v radikalni stranki? Ker so ves čas že napovedovali, da pride do razkola v radikalni stranki, je bilo to že sumljivo. Kajti glavni odbor je imel sejo in liberalni listi so zapisali: »Zopet nič . . .« Dejstvo je, da so v radikalni stranki ribarije med posamezniki, vendar vlada med njimi kljub temu še strankarska disciplina. Kakih izrednih dogodkov, ki bi vplivali na položaj vlade, pa ni pričakovati od te strani, ker celokupni radikali podpirajo sedanjo vlado.

Narodna skupščina začne delati! S 15. septembrom so poklicani v Beograd poslanci, ki delujejo v posameznih odsekih. Dne 25. t. m. pa se zopet sestane narodna skupščina. Skoro gotovo je, da se teh sej radičevci ne bodo udeležili, ker odklanjajo vsako sodelovanje s strankami, ki so sedaj v večini in vladi.

Najvažnejše je gospodarsko delo je dejal dr. Korošec na vse Pribičevićeve čenče. Prav je povedal! Kaj ima narod od tega hrupnega boja, ki ga Pribičević povzroča! Naša država je letos zopet precej slabo odrezala. Huda suša in druge ujme so zmanjšale naše narodno gospodarstvo za visoke milijone! V tem smislu bo treba preurediti novi proračun, ki ga je vlada že vzela v delo.

★

V DRUGIH DRŽAVAH.

Majhen, pa korajžen — tako si misli o sebi Ahmed Zogu, »kralj vseh Albancev«. Vse parade, ki so se vršile pod vodstvom Italije, ne pomagajo dosti! Slabo je, postati kralj, pa svoj dom in svoje ljudi zastražiti s celim bataljonom vojaštva. Nasprotniki Ahmeda baje pripravljajo upor. In še nekaj! Knez Wied, ki je bil med vojsko albanski knez, je dejal da še — ni odstopil. Bogve, če ne bo Zogu žal — radi preveč korajže!

Grčija želi urediti vsa nerešena vprašanja med našo državo in seboj. To bi se že zgodilo, da ni na Grškem začela divjati posebna bolezen, ki je imenujejo »grško«, podobna nekdanji »španski«.

Bolgarska brez vlade. Ljapčev je podal ostavko. Podal jo je zaradi Vl-

kova, to je vojnega ministra, ki ni odstopil, oziroma kralj Boris ni sprejel njegovega odstopa. Odstop Vlko-va je zahteval zunanji politični položaj, ker je Vlkov zaščitnik Macedon-cev, zaradi katerih pa je bila sedaj Bolgarska od Anglije in Francije — kregana. Kaj bo sedaj Bolgarija naredila, kako vlado bo dobila, se še ne ve. Zanimivo pa je, da se zaradi te vladine izpremembe močno spoprije-majo angleško-francoski listi z itali-janskimi. Mussolini je menda v za-hvalo zopet ponudil kralju Borisu princeso Ivano, ki jo je pred tednom še imel pripravljeno kot nevesto za albanskega kralja.

Avstrija se še ne priključi Nemčiji, to je začasen sklep Društva narodov, ki sedaj zboruje v Ženevi. Vendar je dejstvo, da se o tem vedno bolj pogosto govori. In o čemer se vedno bolj govori, se sčasoma zgodi.

Litvansko-poljski spor se že pre-tvarja v tiho vojno. Voldemaras, za-stopnik Litve, je pred Društvom nar-odov obtožil Poljsko, da vrši tiho vojsko zoper Litvo.

Češka z nami v vseh vprašanjih zunanje politike! To se je pri zborova-nju Društva narodov zopet pokazalo.

Jugoslavija podpiše Kellogov do-govor! Naš zunanji minister bo poto-val iz Ženeve v Paris in tam za našo državo podpisal Kellogov dogovor — proti vojni.

Rusija pride podpisat dogovor — proti vojni! Kar nihče ni prav pričako-val, se je zgodilo, da se je tudi — Rusija odločila, da podpiše Kellogov dogovor.

IZ NEDELJO

Šest dni delaj, sedmi dan počivaj . . .

Pogosto mora postati človeku hu-do pri srcu, ko pogleda po nedeljah malo po naši slovenski domovini. V prejšnjih časih tak svečan mir pov-sod, dopoldne in popoldne so se vsi-pale iz cerkev množice ljudi, ki se jim je poznalo na obrazih kakor nekaj iz onega sveta, mladino našo si videl pri knjigi, proti večeru je bila vsa družina zbrana pri prijetnem od-dihu, zvečer se je razlegal iz naših hiš skupni rožni venec. Lepa stara slovenska nedelja! A zdaj! Kako je izgubil naš svet svoj nedeljski sijaj! Tolikokrat lahko vidiš ob nedeljah delo vseprek: kosijo, sušijo, žanjejo, orjejo — čisto navaden delavnik! — Človek se mora nehote spomniti bes-ed sv. pisma, s katerimi toži Bog: »Zelo so skrunili moj dan!«

Seveda slišim izgovor: »Kaj pa ho-čemo? So pač težke danes gospodars-ke in življenjske razmere, človek si mora pomagati, kakor si pač more.« Res, vsi čutimo to. Tudi katoliška Cerkev upošteva to. Kedar je sila, kedar bi kdo trpel radi nedeljskega počitka veliko škodo, Cerkev delo ob nedeljah dovoljuje in ni tako hinav-

sko-trdosrčna, kakor so bili farizeji, ki so se spodtikali nad tem, da je Kristus ozdravil bolnike tudi v so-boto — judovski praznik. Res so dan-es težke gospodarske razmere, a vprašanje je, če bo tej današnji sti-ski nedeljsko delo kaj pomagalo. In kolikokrat se to, kar se eno nedeljo pridela, drugo požene po grlu! Raz-ven tega je zdravniško dokazano, da potrebuje človeško telo ravno po še-stih napornih dnevih težkega teles-nega dela en dan počitka, drugače oslabi in obnemore. Ali ne bi šlo de-lo v pondeljek veliko bolj izpod rok, ali se ne bi napravilo veliko več, ko bi šli ljudje k svojim opravkom po nedelji spočiti in s svežimi močmi, kakor pa če začnejo teden dela nes-počiti, ubiti in vsi nevoljni! Sv. pis-mo pripoveduje, kako je moral nek mož, ki so ga dobili v soboto pri pre-povedanem delu, po božjem povelju biti umorjen. Sedaj take kazni za os-krunjenje nedelje sicer ni, a oni, ki ne poznajo nedeljskega počitka, počasi morijo sami sebe in se sprav-ljajo v prerani grob, ker si brez ne-deljskega počitka kvarijo zdravje in moč in morajo črez leta za zdravila izdajati več, kakor so si pridobili z nedeljskim delom. In nazadnje, ali je zboljšanje neugodnih gospodars-kih razmer samo v človeških rokah? Gotovo hoče Bog, da si mi moramo pomagati v teh stvareh s svojim last-nim prizadevanjem, a v sv. pismu je čisto jasno povedana še druga res-nica, da smo pri vsem tem pa tudi od Boga odvisni in on našemu pri-zadevanju lahko da svoj blagoslov, ali pa ga tudi odtegne. Ali bo ta bo-žji blagoslov tam, kjer Boga zanj ne prosijo, kjer se Boga niti ob nedeljah ne spominjajo? Pri preroku Ageju lahko čitaš te besede: »Vi ste veliko sejali, pa malo našeli . . . Željno ste se ozirali po izobilju, in glejte, prišlo je pomanjkanje; spravljali ste v hi-še, jaz pa sem vse odpihnil. Zakaj to, govori Gospod nebesnih trum? Zato, ker je zapuščena moja hiša.« Če člo-vek gleda na nedeljsko delo, ki ga je danes toliko, zraven pa vidi, kako tudi to nič ne pomaga, mu pač mo-rajó priti te besede na misel.

Ko tožimo danes o težkih razme-rah, pa si nekateri mislijo pomagati z nedeljskim delom, ne smemo pozabi-ti na ono pomenljivo Kristusovo besedo: »Človek ne živi samo od kru-ha, temveč od vsake besede, ki pride iz ust božjih.« In te oživljajoče božje besede ni tam, kje ni nedeljskega počitka. Sv. pismo označuje velikokrat oskrunitev Gospodovega dneva za odpad od Boga. Čisto po pravici. Kdor v nedeljo ostane pri svojem de-lu in ne gre k službi božji, pač kaže, da je že zelo tuj Bogu, da ga ne priznava za svojega gospodarja, da ni-česar ne išče pri njem, da menda ze-lo malo misli na dušo, na večnost, da ima svojega boga in svoja nebesa tukaj na zemlji, ali da bi jih vsaj rad imel. In ko ostane nedeljo za nedeljo tako zarit v zemljo, pa nič ne povzdi-guje svojih oči gor k zvezdam, ko o-staja nedeljo za nedeljo brez besede

božje, ko nigrdar ni v njegovo dušo tistega božjega duha, ki ga človek tudi potrebuje za svoje življenje, po-staja njegova duša vedno bolj praz-na, vedno bolj zanemarjena. Sicer jih je danes veliko, ki mislijo, da lahko človek živi tudi brez vsega te-ga, kar dviga dušo. Pa če ne bi mis-lili tudi na oni svet, kaj bo tam z iz-gubljeno dušo, naj omenim le nekaj. Če greš v nedeljo v cerkev in si tam blizu svojemu Bogu, sam veš, kako se vračaš čisto drugačen, tako poživ-ljen, tako potolažen, tako srečen k svojemu delu. A kako čisto drugače je onemu, ki ostane tudi v nedeljo pri svojem delu. Kako mu postaja vse življenje, vsako delo bridko, tež-ko, neznosno, kako se mu bere že na obrazu nevolja in dušna trpkost.

»Moj dan je znamenje med menoj in med vami«, je govoril Gospod v stari zavezi. Veljajo te besede še tudi danes. Krščanska nedelja je zname-nje krščanskega duha, krščanskega človeka. Zato pa, če hočemo biti res krščanski, v naše duše, v naše hiše, v naše vasi, na naša polja, na naše travnike zopet pravo krščansko ne-deljo! Z nedeljo bo prišel tudi nedeljski blagoslov!

*

Katoliška mladinska organizacija v Avstriji. Državna zveza katoliških mladinskih organizacij je imela letošnje glavno zborovanje v mestu Bregenz-u. Statistika izkazuje v vsej Avstriji 1056 mladinskih društev z 43.520 člani. Zveza izdaje tudi 4 mla-dinske liste. Kako živahno je zveza delovala, priča pred vsem to, da je o-srednja pisarna sprejela 10.903 dopi-sov, a razposlala jih je 34.927.

Versko šolstvo na Ogrskem. Kakor znano, imajo na Ogrskem posamez-ne veroizpovedi pravico, da imajo svoje verske šole. Za te šole skrbi »Katoliška ljudska zveza«. Kakor je razvidno iz poročila te zveze, imajo katoličani na Ogrskem: 1 katoliško vseučilišče v Budimpešti, 7 višjih šol, 50 srednjih šol, 26 učiteljskih, 2751 osnovnih šol in 33 otroških zavetišč.

Mišljenje boljševizma napram ve-ri. Poverjenik za prosveto na Rus-kem se je izrazil na nekem zborova-nju o veri: »Mi sovražimo krščanstvo in kristjane. Najboljši med njimi so naši največji sovražniki.« Oni o-znanjujejo odpuščanje in ljubezen — največje nasprotstvo našim načelom. Krščanska ljubezen je največja ovira revolucije, mi se moramo zato bojevati proti temu nauku z vsemi sredstvi. Mi potrebujemo sovražtva! Mi moramo znati sovražiti, tako bo-mo svet osvojili. Posrečilo se nam je, da smo pahnili iz prestolov zemelj-ske kralje, sedaj je vrsta na nebeš-kem kralju. Boj zoper vero hočemo voditi z vsemi sredstvi!«

Verska zmeda na Nemškem. Poleg katoliške Cerkev je na Nemškem raz-nih verskih ločink in verskih nazo-rov 52. Je to posledica Lutrovega nauka, da si lahko vsak po svoji pameti dela vero iz sv. pisma.